

THISTED KOMMUNE

Indsatsplan

Bekæmpelse af kæmpebjørneklo

23. januar 2008 – ajourført 2018

Kæmpebjørneklo er en smuk plante, men man skal passe på og omgås planten med forsigtighed, da dens saft indeholder flere kemiske stoffer, der kan give forbrændinger og overfølsomhedsreaktioner på huden.

Indsatsplan,

Bekæmpelse af kæmpebjørneklo

Indhold

	side
Indledning.....	1
Lovgrundlag.....	1
Indsatsområdet.....	1
Gyldighedsområde.....	2
Bekæmpelse.....	2
Bekæmpelsespligt.....	4
Kontrol og påbud.....	4
Klage.....	5
Bemyndigelse.....	5
Ikrafttrædelse.....	5

Indledning

Kæmpebjørneklo hører til den gruppe af planter som breder sig voldsomt. Bekæmpelse af planten er nødvendig, hvis der ikke skal ske uoprettelige skader på det naturlige plante- og dyreliv.

Kæmpebjørneklo blev indført som eksotisk haveplante fra Kaukasus i begyndelsen af 1800-tallet. I 1960'erne blev kæmpebjørneklo, pga. plantens dekorative frøstande, så populær, at man nogle steder såede den i naturen for at kunne høste og sælge den. Transport af de populære frøstande – ofte på taget af en bil - medvirkede til, at frøene blev spredt, og planten blev derved udbredt i hele Danmark.

Kæmpebjørneklo breder sig i landskabet og findes overalt på landbrugsjord, i enge, moser, langs vandløb, skel og remiser. Det vil sige steder, hvor der altid har været plads til naturen.

Thisted Kommune har gennem en årrække bekæmpet kæmpebjørneklo på kommunens arealer.

Indsatsplanen for bekæmpelse af kæmpebjørneklo i Thisted Kommune fastsætter bestemmelser for bekæmpelse af planten på såvel private som på offentlige arealer.

Kommunens mål for indsatsen er på kort sigt at bekæmpe kæmpebjørneklo, så den ikke breder sig til nye områder, og på lidt længere sigt helt at udrydde den i Thisted Kommune.

Lovgrundlag

Indsatsplanen er udarbejdet med hjemmel i:

- Lov om drift af landbrugsjorder, lov nr. 434 af 9. juni 2004 med senere ændringer
- Plantedirektoratets bekendtgørelse om bekæmpelse af kæmpebjørneklo, bekendtgørelse nr. 17 af 13. januar 2006

Indsatsplanen er ajourført i henhold til ny lovgivning:

- Bekendtgørelse om bekæmpelse af kæmpebjørneklo, BEK. nr. 842 af den 23. juni 2017

Indsatsområdet

Hele kommunens geografiske område er indsatsområde.

Gyldighedsområde

Indsatsplanen gælder for alle grundejere i Thisted Kommune.

Bekæmpelse

Det er vigtigt at huske, at kæmpebjørneklo er farlig for mennesker, da plantens saft indeholder flere kemiske stoffer – furanocoumariner. I kontakt med huden og i kombination med ultraviolet lys medfører de forbrændinger og overfølsomhedsreaktioner på huden. Det er derfor vigtigt at omgås planten med forsigtighed og tage de nødvendige forholdsregler ved såvel bekæmpelse af planten som bortskaffelse af plantedele fra kæmpebjørneklo.

Bekæmpelse af kæmpebjørneklo kræver en langsigtet og vedholdende indsats, da blot et enkelt års utilstrækkelig bekæmpelse kan medføre, at flere års arbejde er forgæves.

Når man skal bekæmpe kæmpebjørneklo, er det nødvendigt at kende lidt til plantens biologi og den måde, den formerer sig på.

Kæmpebjørneklo er en flerårig plante, der visner ned hvert efterår for så at skyde frem i det efterfølgende forår. Blomstringen sker i det 2. til det 4. år afhængig af vækstbetingelserne.

Planten spredes kun ved frø. Frøene spirer normalt i marts-april, hvorefter der dannes en kraftig pælerod og de første blade. Planten blomstrer fra sidst i juni til først i august. Efter afblomstringen og den efterfølgende frøsætning (august til oktober) vil planten normalt dø.

En enkelt plante, der er i fuld vækst, kan producere op til 50.000 frø. Frøene er spiredygtige i 6-8 år i jorden.

Der er overordnet tre manuelle metoder at bekæmpe kæmpebjørneklo på,

- rodstikning (opgravning),
- slåning eller
- græsning.

Desuden kan man standse spredningen af planter fra et areal ved at fjerne blomsterskærmene (skærmskapning), før frøene modnes.

Der findes pesticider, der kan anvendes til bekæmpelse af kæmpebjørneklo, men af hensyn til drikkevandsforsyningen, der er baseret på grundvand, bør al ukrudsbekæmpelse foregå uden brug af pesticider. Thisted Kommune benytter ikke pesticider til bekæmpelse af kæmpebjørneklo.

Sprøjtning med miljøvenlige naturprodukter er en ny og ikke veldokumenteret metode til at bekæmpe kæmpebjørneklo. Midlet indsprøjtes direkte i planten og bevirker, at planten dør.

Den bedste metode til at bekæmpe kæmpebjørneklo er at foretage en rodstikning, hvorved planten dør med det samme.

Den letteste metode afhænger af, hvor mange planter man skal bekæmpe, og hvor tilgængeligt arealet er. Her kan anbefales følgende:

Få planter	Små bestande	Store bestande
1 – 50 stk.	50 – 200 stk.	over 200 stk.
Rodstikning/opgravning	Rodstikning/opgravning	Græsning
Sprøjtning med miljøvenligt naturprodukt	Slåning Sprøjtning med miljøvenligt naturprodukt	Slåning

Det er en fordel at bekæmpe planten i det tidlige forår (april), hvor den er lille og mest sart.

Bortskaffelse af kæmpebjørneklo kan ske som det almindelige grønne husholdningsaffald. Planten må dog aldrig komposteres, såfremt den har nået at sætte frø, da selv grønne frø kan modne, og planten vil så spredes ved anvendelse af komposten.

Bekæmpelsesmetode 1: Rodstikning

Formålet med rodstikning er at stoppe næringstransporten fra roden til skudsystemet. Dette gøres ved at planten overskæres mindst 10 cm under jordoverfladen, trækkes op af jorden og fjernes fra arealet. De opgravede rodstykker destrueres ved forbrænding.

Rodstikning foretages fra planterne er omkring 30 cm høje i slutningen af april måned, og resten af vækstsæsonen for planter i vækst.

Metoden er meget effektiv.

Bekæmpelsesmetode 2: Slåning

Ved slåning afskæres de overjordiske dele af planten. I en periode tvinges planten derved til at tære på energireserverne i roden, for at kunne overleve og sætte nye blade. Hvis slåning udføres ofte, vil energidepotet blive brugt op, og planten vil dø.

Slåning skal gentages mange gange (hver 4 uge) i løbet af vækstperioden, da planten kan sætte nye skud og blomstre på meget korte stængler.

Slåning egner sig til arealer, hvor der er for mange planter, til at bekæmpelsen kan foregå ved rodstikning. Da frøene er spiredygtige i 6-8 år, må det forventes, at bekæmpelsen tager op til 10-12 år, før planten er væk.

Bekæmpelsesmetode 3: Græsning

Græsning har i princippet samme effekt som slåning. Dyrene holder kæmpebjørnekloen bladløs, så energioptagelsen forhindres, og frøsætningen undgås. På kort sigt forhindres frøsætningen, og på langt sigt udpines planten. En sidegevinst ved græsning er, at der etableres et alsidigt plantesamfund af urter og græsser på arealet.

Bekæmpelsesmetode 4: Skærmbakning

Som et første skridt i bekæmpelse af kæmpebjørneklo på et areal kan man fjerne blomsterskærmene fra planterne. Derved standes spredningen af planter uden for arealet, men planterne vil ikke forsvinde. Fjernelse af blomsterskærmene er derfor kun et middel til at undgå yderligere spredning af kæmpebjørneklo. De afskårne blomsterstande bør fjernes fra arealet og destrueres, helst ved forbrænding og må aldrig lægges i kompostbunken.

Bekæmpelsesmetode 5: Sprøjtning med miljøvenligt naturprodukt

Bekæmpelse ved sprøjtning med miljøvenlige naturprodukter er en ny metode, som ikke er afprøvet 100 % endnu. Metoden skal efter sigende være meget effektiv og egner sig til arealer med små bestande.

Bekæmpelsespligt

Ejere af arealer, hvor der er konstateret kæmpebjørneklo, har pligt til straks og inden 14 dage at iværksætte bekæmpelse af planten.

I perioden 1. maj til 1. oktober har ejere af arealer, hvor der er konstateret kæmpebjørneklo, pligt til hver 4. uge at besigtige arealet og om nødvendigt at foretage bekæmpelse.

Kontrol og påbud

Thisted Kommune foretager kontrol med, om bekæmpelse af kæmpebjørneklo foretages i henhold til bestemmelserne i denne indsatsplan.

Konstaterer Thisted Kommune, at bekæmpelse af kæmpebjørneklo ikke foretages i henhold til bestemmelserne i denne indsatsplan, kan Thisted Kommune meddele den pågældende ejer påbud om at foretage bekæmpelsen.

Thisted Kommune kan, på ejers regning, foretage bekæmpelsen, hvis påbuddet ikke efterkommes.

Klage

Thisted Kommunes afgørelse efter bestemmelserne i denne indsatsplan kan påklages til Miljøstyrelsen.

Bemyndigelse

Kommunalbestyrelsen har bemyndiget Teknisk Forvaltning til at træffe afgørelser efter denne indsatsplan.

Ikrafttrædelse

Indsatsplanen træder i kraft den 1. april 2008.

Vedtaget af Udvalget for Miljø og Teknik den 21. januar 2008.